

panelið

við-
merkingar

Orðaskifti um skúlan

Í hesum dogum skal tingið taka stóðu til málið um yvirtøku av tí pedagógisku ábyrgdini fyri studentaskúlanum og HF-skeiðunum. Soleiðis sum samansetingin av tinginum er, er vala ivi um, at málið vinnur frama.

Og alrahelst gongur tann vegin, at eisini ábyrgdin fyri fólka-skúlanum verður yvirtikin.

So er at spyrja seg sjálfan um, hvat henda yvirtøka í grundini skal brúkast til.

Eg veit sjálvandi ikki, hvat lögtingsmenn hugsa, nú teir skulu taka stóðu til yvirtøkuna, ella hvørjar hugsanir teir yvirhøvu hava um skúlamálið. Men eftirsurn teir skulu gera tær lógir sum skulu galda fyri tann hægsta skúlan í Føroyum (og kanska nakað skjótt fólka-skúlan eisini), hevði ikki verið av leið, um tingið tók sær stundir til eina gjølliga viðgerð av skúlapolitikki (tingformaðurin grámi seg jú um herfyri, at tingið mestsum var arbeisleys; tingmenn kundu havt brúkt tíðina til eitt prinsipielt orðaskifti um skúlamálið).

Er ætlanin hjá tinginum at gera ein skúla, sum brýtur nógv av frá tí, vit hava nú? Ella er ætlanin at gera sum higartil, at seta danskar lógir í gildi næstan uttan broytingar? Hava tingmenn nakrar hugsjónir um, hvussu skúlin í Føroyum skal vera í framtíðini?

Í fyrstu syftu tykist ikki, sum nakrar stórar broytingar fara at

henda. Eftir hvat eg havi skilt, verður t.d. tann skipan fyri HF, sum verður sett í gildi í Føroyum, so at siga tann sama sum tann danska (sum vit alla tíðina hava fylgt, hóast hon ongantið hevur verið sett í gildi í Føroyum).

Kanska er hetta eisini frægasta loysn í løtuni.

Fleiri nevndir hava sitið og arbeitt við føroyskum skúlaskapi, veit eg, men tað hevði kortini verið ynskili, at eitt sindur av almennum orðaskifti var um hesi mál.

Eini 2—3 ár herfyri var rættliga livligt blaðtjak um tann »føroyska« skúlan. Men tað doyði tverri burtur aftur.

Men nú skúlin verður yvirtikin, sleppa vit helst ikki undan at taka hetta orðaskiftið upp aftur. Utan so at yvirtøkan bert skal vera ein umsitingarligur spurningur. So er sjálvandi ikki heilt so nógv at tjakast um.

Í tí orðaskifti, sum fór fram í blaðunum tá, var rættliga nógv tosað um ein skúla við meira »føroyskum« innihaldi, uttan at tað tó altíð var so greitt, hvat meintist við einum »føroyskum« innihaldi. Um t.d. verður hugsað um at geva ávísan lærugrein um sum biologi, søgu o. til. nærri samband við føroysk viðurskipti, veit eg ikki betur, enn at lítið hevur forðað fyri hesum undir verandi skipanum, heldur enn tær hava forðað fyri at givið út føroyskar lærebøkur ella on-

ur hjálparamboð á føroyskum. Men sum vit vita, hevur verið heldur enn ikki smáligt við slíkum. Tíðin fer so at visa, um okk-

um. Og tað er kanska ikki so nógv ein spurningur um »føroyskt innihald« í einstøkum lærugreinum.

Soleiðis, sum viðurskiptini eru, er ilt at siggja annað, enn at okkara útbúgvingarskipan í flestøllum førum — uttan mun til yvirtøku — má vera lagad eftir teimum krøvum, danskir myndugleikar og lærustovnar seta til dygd og til, hvørjar lærugreinar eiga at vera í skúlanum.

Teir, sum hava gjørt skúlalógirnar hjá okkum, tykjast hava hildið tað verið soverðna sjálfvylgju, at teir aloftast hava sett danskar lógir við smáum broytingum í gildi í Føroyum.

Annad er so, um tað er rætt at seta danskar skipanir í gildi í Føroyum, ella um vit altíð seta hesar skipanir í verk á rættan hátt. Um vit altíð hugsa nógv um, at viðurskiptini er órðvisi í Føroyum enn í Danmark. Eg dugi ikki at siga, hvussu er við fólka-skúlanum. Men vit, sum t.d. starvast innan tað nýggjasta í føroyskum skúlaskapi, HF, siggja longu nú, at tær fyritreytir, HF í Danmark er bygt uppá, ikki í øllum førum eru galdandi fyri eitt HF-skeið á bygd í Føroyum. At vit, hóast vit halda okkum til dansku skipanina og seta somu krøv, kanska áttu at praktiserað tað eitt sindur órðvisi. Leiðirnar til sama mál nýtist jú ikki vera tær somu.

Jonny Thomsen

Í dag:

Jonny Thomsen

ara kosnu menn verða meira beinasamir við sínum veitingum á hesum øki, nú teir fara at yvirtaka skúlan.

Nógv meira áhugavert enn hetta hevði tó verið, um vit í einum almennum orðaskifti kanska kundu komið fram til, hvat tann mest hóskaði skúlin er í Føroy-

Trøllmannatala á Hafnia og føroyskir diplom-supermenn

Hesa seinastu tíðina hava amerikanskar fyritøkur spunníð mikið gull í teim ymsku londunum við at spekulera í teim veiku síðunum hjá fólki. Lokkimaturin er, at um tú kans gjalda, so gera vit óskudólg um til hin psykiska Tarzan ella Superman. Kring øll lond við kapitalistisku búskapi ferðast teirra útendur robottar við vælpssaðum andliti og business-smili, sendir av firmanum fyri at neyðtaka heilarnar og fáa profitt í kassan. Teir eru »programmeraðir« heimanífrá til at vera »fólkaligir« fyri at selja sína sápublæðru-veru sum best.

Úti á gotunum í Vestureuropa kans tú av og á verða steðgaður av fólki, sum spyr, um tú vilt vera við til eina »psykologiska test«, fyri at vita hvussu tú riggar reint persónliga. Flestu siga nei takk, men summar veikir sálir, sum eru spentar upp á hvussu tær munnu rigga í knokkinum, taka av og verða vegleididdar til skrivstovurnar hjá firmanum »Scientology«. Har fáa tær einar 300 meir ella minni tápuligar, skraðdaraseymaðar amerikanskar spurningar at

svara uppá. Tey biða eina løtu, so verða tær rópt inn í eina skrivstovu, har vælpoleraður álvarsmaður starir tær beint inn í eyguni, »the american way of being a psychologist«. Tey fáa handað eina grafiska kurvu yvir sín »persónleika«, og fáa sjálvandi at vita, at tær rigga heilt av hundunum til. Neyðars Óskudólgur veit nú ikki síni livandi ráð, hann, sum gekk og trúði, at hann var heimsmeistari í klókskapi, heimsborgari og alt annað fint; men, men, hin vælpoleraði úggar við professionellum úggengar-teknikki, hann skal nú ikki taka tað so illa, hann kann bliva hjálptur! Eydna Óskudólgs er nú heilt í hondum firmans, men alt kostar, veitst tú. Tað er dyrt at gerast intellektuællur Superman, so einar 10.000 kr.... so kanst tú koma á eitt kursus, har vit gniggja tær heilakyknur-

Framhald á síðu 10

Siglir ov seint

Um fiskimarkið skrivur 14. September í oddagrein:

— Men Dagblaðið hevur rætt í tí, at vit eru illa útgjördir at verja eitt fiskimark. Um so skuldi verið, at vit sjálvir átaka okkum verjuna av fiskimarkinum, so verður sjálvsagt neyðugt at hava verjuskip. Tað, sum nú er bygt í Noregi, kunnu vit ikki rættiliga fáa okkum at nevna vaktarskip. Eitt verjuskip, ið siglir 14 mil, meðan trólararnir sigla 18, tað fer ikki at gera stórar skreytir.

Á føroyskum

hondum — enn!

Dimmalætting skrivur í oddagrein:

— Men brustu vónirnar um at gerast fiskivinnutjóð burtur av hjá grønlandingum, so komu tær eisini í eitt vist mát at gera tað hjá bæði norðmonnum og føroyingum. Meginhavn hjá hesum báðum norðurlendsku tjóðum, Føroyingahavnin, bygd út og útgjörð í mangar mátar, liggur nú mestsum ein spökisistaður í Vesturgrenlandi, og allar ognirnar eru, hóast lendið er eins grønlandskt, sum tað altíð hevur verið, á føroyskum hondum — enn!

Sluppin ikki goldin

Í einum svari til »nagla« í SOSIALINUM skrivur Asbj. Joensen í Tingakrossi:

— Men rætt skal vera rætt, at vit hava fingið kommunala slupp, hóast eg neyvan fari skeivur, um eg sigi, at hendan er ikki goldin og soleiðis eingin veruleiki er enn. At vit skulu hava ruskflot, sum nokk skulu koma, og er tað mín vón, at hesi ikki liða somu lagnu sum hallarljósi.

Dyrplageri

Undir hesi yvirskrift hevur Dimmalætting eitt lesarabrev týsdagin. Fyrsta brotið ljóðar soleiðis:

»Sosialurin havde d.d. et indlæg vedrørende dyrplageri. Indlægget er ikke en saglig vurdering, men et forsvar for anklagede«.

Okkara uppgáva er ikki at geva eina sakliga ella ikkisakliga vurdering, man at fáa avarandi myndugleika at siga sína meining og soleiðis byggja greinina upp. Okkara meining kemur á ongan hátt fram í greinini.

Brævið, ið er skrivað av K. Frisdal endar soleiðis:

»Må jeg til slut bede dem, der har haft interesse nok til at læse dette brev til ende, om at støtte Dyrverndarfelagið ved at melde sig ind i dette.«

Og tað tekur Sosialurin avgjört undir við!